Mitropolitul Olteniei recunoaște public că la Creta ierarhii au greșit, dar continuă să ne condamne pe noi ca “schismatici”

În urmă cu câteva zile, am găsit pe o pagină de Facebook o relatare referitoare la o “mărturisire” legată de sinodul din Creta, făcută de mitropolitul Olteniei, IPS Irineu Popa, într-o carte apărută de curând.

Mi-am procurat cartea, pentru a vedea dacă este adevărat, iar ceea ce am găsit scris în cartea ierarhului oltean prezint într-o formă succintă în aceste rânduri.

Lucrarea se numește *Biserica în actualitate sau actualitatea Bisericii*, este scrisă de Dr. Irineu Popa, Mitropolitul Olteniei, și a apărut în 2018 la Editura Academiei Române.

Într-un subcapitol al cărții, numit “Receptarea adevărului eclesiologic și întrunirile ortodoxe contemporane”, mitropolitul Olteniei expune câteva considerații interesante cu privire la ceea ce înaltpreasfinția sa numește “întrunirea de la Creta”.

Pasajul, pe care îl vom analiza în continuare, are două tablouri: în primul, ierarhul expune părerea personală despre deciziile eclesiologice ale adunării eretice din

Creta, iar în al doilea, expune opinia publică a Patriarhiei Române cu privire la lupta antiecumenistă a mărturisitorilor români și din alte Biserici Ortodoxe surori. Textele analizate se găsesc între paginile 502-506.

Impresia pe care o lasă alăturarea celor două tablouri este că, în primul, mitropolitul exprimă propriul cuget, încercând cumva să "expliciteze, nuanțeze și dezvolte", ca să citățm expresia patriarhală, cele asumate sub semnătură la Creta.

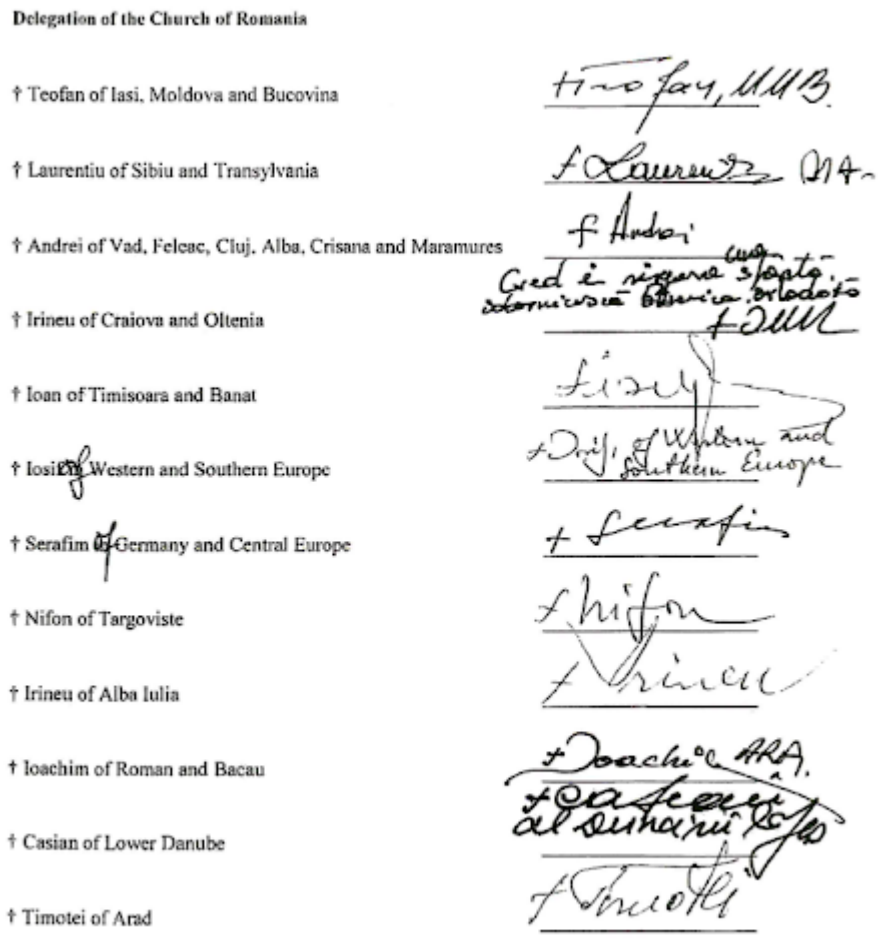
Delegation of the Church of Romania

† Teofan of Iasi, Moldova and Bucovina

† Laurentiu of Sibiu and Transylvania

† Andrei of Vad, Feleac, Cluj, Alba, Crisana and Maramures

† Irineu of Craiova and Oltenia

† Ioan of Timisoara and Banat

† Iosif of Western and Southern Europe

† Serafim of Germany and Central Europe

† Nifon of Targoviste

† Irineu of Alba Iulia

† Ioachim of Roman and Bacau

† Casian of Lower Danube

† Timotei of Arad

Al doilea pasaj pare cuprins în textul cărții pentru o cât mai clară delimitare a autorului de posibile acuzații de simpatie față de cei ce au luat poziția corectă față de greșeala eclesiologică de la Creta. Diferența izbitoare cu restul textului îl face să pară o interpolare în textul inițial.

Mărturisesc că nu am apucat să citesc toate cele 540 de pagini ale cărții, ci doar pasajele din ea care m-au interesat, dar trebuie să spun că în acestea am găsit o sumă de exprimări contradictorii, specifice celui care este obligat să pună în acord propria conștiință cu conștiința impusă de alții (nu aș dori să folosesc

expresia “să mintă”, pentru a nu minimaliza efortul ierarhului de a exprima o opinie diferită de cea oficială).

“Bisericile eterodoxe”

Discuția începe cu afirmația:

> *La întrunirea din Creta, termenul “Biserică”, ce a fost atribuit și celorlalți creștini, nu s-a folosit în sensul său dogmatic, ci s-a folosit impropriu în sensul de comunitate religioasă (p. 503).*

Reținem din acest argument “străvechi” folosit după Creta de către toți cei ce au scuzat ce s-a întâmplat acolo două lucruri: “Sfântul și marele sinod”, cum îl numește comunicatul patriarhal, este numit aici aproape peste tot “întrunirea din Creta”; denumirea de “Biserică” în sensul de comunitate religioasă este unul “impropriu”.

Mielului lui Dumnezeu. Deci, de vreme ce Sfânta Liturghie este Biserica, nu pot participa la ea cei care nu se împărtășesc cu trupul și sângele Domnului. Și fiindcă ortodocșii nu se pot împărtăși cu catolicii, protestanții și cu ceilalți creștini, aceștia nu pot fi cuprinși în trupul tainic al Domnului și nu pot fi numiți cu termenul de „*Biserică*". Desigur, la întrunirea din Creta, termenul „*Biserică*", ce a fost atribuit și celorlalți creștini, nu s-a folosit în sensul său dogmatic, ci s-a folosit impropriu în sensul de comunitate religioasă. Dar fiindcă este vorba despre textele „*Sfântului și Marelui Sinod*" considerăm că trebuiau totuși să fie alcătuite cu mai multă atenție și mai multă responsabilitate[2206]. Sintagma „*Biserici eterodoxe*" este o expresie contradictorie, confuză și neavenită[2207]. După învățătura noastră ortodoxă Biserica adevărată trebuie să dețină tot adevărul și deci nu se poate înșela niciodată, iar dacă se înșeală, nu este Biserică. Erezia, în schimb, este o înșelare diavolească și o rătăcire de la adevărul revelat și propovăduit de Sfinții Părinți[2208]. Așadar, numai Biserica Ortodoxă este singura Biserică adevărată care a păstrat învățătura dată de Mântuitorul Iisus Hristos, propovăduită de Sfinții Apostoli și păstrată nealterată de episcopii și urmașii acestora.

Așadar, conținutul documentului întitulat: „*Relațiile dintre Biserica Ortodoxă și restul lumii creștine*" este neclar și n-are perspective, fiind marcat de o ambiguitate ce nu mulțumește nici pe ortodocși și nici pe „*eterodocși*". El are totuși și unele formulări generale bune. Dar, cum știm din Istoria Bisericii, după sinoadele ecumenice aveau loc multe întruniri vreme de mai mulți ani pentru a se fixa și preciza definiția dogmatică adoptată, tot așa nădejduim că vor mai fi și alte întruniri în care textele întrunirii din Creta să fie analizate, diferențiate în anumite puncte și dezvoltate pentru a primi un acord panortodox.

[2206] Oricine își poate da seama că va fi o problemă pentru cei ce vor veni după noi constatând că s-a folosit termenul „*Biserică*" pentru cei care nu au aceeași credință cu noi. Ei vor avea îndreptățirea justă să constate cu nemulțumire că acest apelativ s-a folosit mai înainte de către un „*Sinod*". De aceea și pe bună dreptate se pot ridica unele semne de întrebare împotriva acestui termen atribuit eterodocșilor, formulare considerată o mare greșeală pentru un text sinodal. Considerăm că textul corect ortodox ar fi trebuit să fie următorul: „*Biserica Ortodoxă cunoaște existența istorică și a altor Confesiuni și Comunități Creștine care nu se află în comuniune cu ea*". Cum putem constata, este o mare diferență între formula: „*Biserica Ortodoxă recunoaște denumirea istorică și a altor Biserici și Confesiuni eterodoxe care nu sunt în comuniune cu ea*". Greșala vine deci din faptul că eterodocșii sunt numiți „*Biserică*", iar expresia „*Biserici eterodoxe*" nu poate să fie decât regretabilă, nefiind satisfăcătoare, nici pentru ei și nici pentru noi.

[2207] Sintagma „*Biserici eterodoxe*" cuprinde două contradicții vizibile. Formulând această expresie nu s-a vrut să se consacre această învățătură greșită despre Biserică și consider că nimeni dintre cei care au participat la această întrunire n-a crezut că eterodocșii nu sunt eretici și că nu sunt Biserică.

[2208] Noi ne-am exprimat în dreptul semnăturii noastre de pe o listă a semnatarilor documentului 6, mărturisirea următoare: „*cred în singura, una, sfântă, sobornicească și apostolică Biserică Ortodoxă*". Prin această subliniere ne-am arătat convingerea că numai Biserica noastră Ortodoxă este *singura adevărata Biserica a Mântuitorului Hristos*, iar celelalte confesiuni nu sunt decât grupări îndepărtate de Trupul tainic al Domnului, ca în descrierea lui Herma Păstorul.

Ceea ce nu putem accepta, și se pare că nu înțelege nici ierarhul craiovean, este că termenul "Biserică" nu poate fi despărțit de sensul său dogmatic.

Cum poți să golești de semnificație dogmatică termenul "Biserică", atunci când îl atribui unei comunități religioase, despre care spui că nu este Biserică?

Analiza mitropolitului Irineu continuă cu afirmația:

> *Fiindcă este vorba despre textele "Sfântului și Marelui Sinod", considerăm totuși că trebuiau să fie alcătuite cu mai multă atenție și cu mai multă responsabilitate.*

Nimic mai corect. Întrebare: **Cine i-a obligat pe ierarhii români să semneze niște texte alcătuite neatent și fără simț de responsabilitate?**

În nota 2206 la acest paragraf, mitropolitul recunoaște:

1. Că niciun sinod al Bisericii nu i-a numit "Biserică" pe eretici.
2. Că cei care contestă această denumire au "o îndreptățire justă să constate cu nemulțumire" acest lucru.

Mai mult, autorul merge mai departe și numește atribuirea denumirii de "Biserică" ereticilor "o mare greșeală":

> *De aceea și pe bună dreptate se pot ridica unele semne de întrebare împotriva acestui termen atribuit eterodocșilor,* ***formulare considerată o mare greșeală pentru un text sinodal****.*

Suntem de acord cu afirmația înaltpreasfințitului Irineu, cu deosebire că, anticipând cele spuse de înaltpreasfinția sa în a doua parte a textului, ținem să atragem atenția că **o mare greșeală într-un text sinodal care se pretinde ecumenic înseamnă propovăduirea cu capul descoperit a unei erezii la nivel panortodox, ceea ce îndreptățește pe orice preot să întrerupă pomenirea ierarhului, fără a se considera că săvârșește schismă.**

Și atunci, de ce există în text afirmația că cei ce au întrerupt pomenirea ierarhului au săvârșit schismă, când ei nu au făcut decât să utilizeze dreptul conferit lor de către legislația canonică?

IPS Irineu definește clar greșeala de la Creta:

> *Greșala vine deci din faptul că eterodocșii sunt numiți "Biserică", iar expresia "Biserici eterodoxe" nu poate fi decât regretabilă, nefiind satisfăcătoare nici pentru ei, nici pentru noi.*

În locul expresiei "Biserica Ortodoxă recunoaște denumirea istorică și a altor Biserici și confesiuni eterodoxe care nu sunt în comuniune cu ea", IPS Irineu propune expresia: "Biserica Ortodoxă cunoaște existența altor Confesiuni și Comunități creștine care nu se află în comuniune cu ea".

Înaltul ierarh consideră a doua formulare mult mai potrivită decât prima. Noi credem că o formulare și mai bună decât acestea două ar fi fost: "Biserica Ortodoxă condamnă învățăturile eretice ale altor Confesiuni și comunitățil creștine care nu se află în comuniune cu ea", cu o listă exhaustivă a acestor învățături și cu o chemare la pocăință din partea acelora.

În felul acesta s-ar fi corectat și o altă eroare a întâlnirii din Creta, semnalată foarte corect de IPS Irineu:

> *Din nefericire, întrunirea din Creta n-a vorbit de nicio erezie și n-a condamnat nicio învățătură greșită[1].*

„Definiția dogmatică"

Una dintre cele mai interesante contradicții din textul pe care îl analizăm este aceea în care mitropolitul Irineu afirmă indirect că textele adoptate la întrunirea din Creta sunt… **definiții dogmatice**.

Patriarhia Română și-a făcut o apărare împotriva luptătorilor antiecumeniști, afirmând că noi am fi susținut că la Creta s-au adoptat dogme noi. Textul în care Patriarhia ne acuză că am mințit poporul, că la Creta nu s-a adoptat nicio definiție dogmatică, că nu s-a promovat ecumenismul ca dogmă este prezent și în cartea mitropolitului Irineu, la pagina 506, cu același scop cu care Patriarhia l-a scris.

În argumentarea pe care o face, mitropolitul Olteniei afirmă:

> *Dar, cum știm din istoria Bisericii, după sinoadele ecumenice aveau loc multe întruniri vreme de mai mulți ani pentru a se fixa și preciza* ***definiția dogmatică adoptată****, tot așa nădăjduim că vor mai fi și alte întruniri în care textele întrunirii din Creta să fie analizate, diferențiate în anumite puncte și dezvoltate pentru a primi un acord panortodox.*

Din acest interesant text înțelegem că:

1. "Întrunirea din Creta" a fost un sinod ecumenic.
2. La Creta s-au adoptat **definiții dogmatice**.
3. Vor mai avea loc și alte întruniri de genul celui din Creta.
4. Documentele din Creta sunt așteptate să dobândească acord panortodox și, prin urmare, autoritate panortodoxă.

Nu știm pe ce tradiții istorice se bazează înaltpreasfințitul Irineu când spune că după sinoadele ecumenice se făceau întruniri de receptare a deciziilor acestora, dar **cu siguranță istoria bisericească nu cunoaște întruniri postsinodale care să fi corectat cele stabilite de către Părinții Bisericii la sinoadele propriu-zise**, mai ales când, în cazul nostru e vorba despre un document (*Relațiile dintre Biserica Ortodoxă și restul lumii creștine*) despre care autorul spune că este „neclar și nu are perspective, fiind marcat de o ambiguitate ce nu mulțumește nici pe ortodocși, nici pe «eterodocși»" (p. 503).

Ideea că întâlniri ulterioare de corectare a unor greșeli săvârșite în Creta ar avea un model în istoria sinoadelor ecumenice înseamnă o negare a caracterului inspirat al acestor sfinte sinoade, lucru care ar pune la îndoială toată arhitectura patristică, dogmatică, canonică a Bisericii și ar da impresia că adevărul de credință este rodul cugetării unor mari înțelepți dintre oameni, iar nu lucrarea infailibilă a Duhului Sfânt, lucru de neacceptat!

În ceea ce privește caracterul dogmatic al viziunii eclesiologice promovate de către adunarea din Creta în documentele criticate de mitropolitul oltean, acesta nu poate fi pus la îndoială. Nu poți recunoaște bisericitatea ereziilor și sectelor fără a schimba toată credința Bisericii Ortodoxă despre sine și despre rolul său în istoria lumii.

“Schisma”

Citǎm tot din cartea înaltpreasfințitului Irineu:

> *Așadar, cel ce grăiește cuvintele Sfintelor Scripturi și ale Sfinților Părinți, nu face “schismă” în Biserică. Numai cel ce se arată suprimând dogmele sfinților, acela îi lipsește de mântuire pe credincioși, dat fiind faptul că nu este posibil să existe o Biserică fără dogme.*
>
> *Ca atare, oricine mărturisește adevărul se aseamănă cu cei trei tineri, care nu s-au închinat idolului la care s-au închinat toți oamenii, dar nici nu au osândit pe nimeni.*

Este evident că acest citat și recursul la acrivia dogmatică întemeiat pe spusele sfântului Maxim Mărturisitorul ne arată motivația interioară a mitropolitului, care a ținut să se dezică cumva de învățăturile adoptate în Creta.

Din păcate însă, înaltpreasfinția sa se comportă ca și cum ar analiza lucrarea altora, uitând că este semnatar al acelor documente și că mențiunea făcută lângă semnătură nu este totuși suficientă pentru a repune adevărul dogmatic pe făgașul normal.

Cu atât mai mult se aplică cuvintele atât de inspirat spuse de mitropolit celor care nici nu au semnat documentele de la Creta, nici nu le-au acceptat, nici nu judecă pe nimeni, adică mărturisitorilor preoți, monahi, credincioși care de patru ani îndură rigorile atitudinii lor din 2016.

Și atunci, de unde această autojustificare însoțită de o condamnare clară a celor care au făcut exact ce trebuie să facă în contextul dat?

Mitropolitul Irineu ne spune în text, în mod indirect, cam așa: **Noi am greșit grav la Creta, dar voi nu aveați voie să ne întrerupeți pomenirea!**

Această mentalitate reflectă „noua sinodalitate” de tip papistaș adoptată tot la Creta, potrivit căreia stabilirea, mărturisirea și apărarea adevărului de credință este o problemă exclusivă a episcopatului.

Or, dacă rolul sinodului episcopilor în stabilirea adevărului dogmatic este de necontestat, dreptul pliromei de a valida "corectitudinea dogmelor" stabilite la sinod este la fel de incontestabil, definind însăși infailibilitatea Bisericii, care nu un atribut personal al unui ierarh, ca în viziunea eretică papistă, ci o lucrare a Duhului prin toată Biserica Sa.

A afirma că cei ce au reacționat în 2016 și au întrerupt pomenirea semnatarilor din Creta au făcut schismă înseamnă pur și simplu a pune între paranteze legislația bisericească ce le permite acest lucru, canoanele 31 apostolic, 3 sin. III ec. și 15 I-II și exemple ale Sfinților din toate timpurile, printre care și Sfântul Maxim, citat de către autor cu o pagină mai înaintea atacului la adresa nepomenitorilor.

Când episcopii au greșit, așa cum recunoaște mitropolitul Irineu, iar întorși în țară au susținut în cor că nu s-a întâmplat nimic greșit și au persecutat cu brutalitate pe oricine le-a cerut socoteală (în Mitropolia Olteniei a fost persecutat cu brutalitate părintele Grigore Sanda, cu ucenicii sfinției sale), preoții cu conștiință preoțească au avut tot dreptul să întrerupă pomenirea ierarhilor, **pentru că greșeala despre care vorbește mitropolitul Irineu este erezie propovăduită de către toți episcopii români cu capul descoperit**.

Până și expresia "condamnată de sinoade sau Părinți", de care se agață ecumeniștii pentru a contesta dreptul preoților și credincioșilor de a se îngrădi de erezie, este depășită de realitatea canonică și de cea din teren, pentru că, așa cum ne arată canonul 3 al sinodului III ecumenic, erezia față de care se întrerupe pomenirea nu trebuie să fie una trecută, condamnată de către sinoadele anterioare, dat fiind faptul că preoții reabilitați de acest canon au întrerupt pomenirea patriarhului Nestorie, ereziarh al unei învățături greșite nou-nouțe la acea vreme, încă necondamnată de sinod. Sfântul Teodor cerea întreruperea pomenirii pentru o erezie niciodată condamnată de vreun sinod („erezia adulterină").

În plus, ecumenismul a fost condamnat sinodal de către ROCOR, în 1986 ca erezie, iar condamnarea din 1986 a fost acceptată de către Biserica Ortodoxă Rusă prin actul de unire cu ROCOR din 2007, în care a stabilit că toate actele bisericești ale ROCOR sunt acceptate de această Biserică Ortodoxă locală canonică.

Într-o adunare panortodoxă de la Moscova din 1948, ecumenismul a primit o condamnare sinodală de nivel panortodox.

Dat fiind că în canonul 15 I-II se spune "condamnat de sinoade **sau** Părinți", ecumenismul a fost condamnat de gândirea tuturor părinților sfinți ai secolului XX, care au intrat în legătură cu el: Sfântul Paisie Aghioritul, Sfântul Ioan Iacov Hozevitul, Sfântul Nicolae Velimirovici, Sfântul Iustin Popovici, Sfântul Serafim Sobolev.

Și atunci, **cum am făcut schismă noi, cei ce am întrerupt pomenirea, când nu am făcut decât ce spunea mitropolitul Irineu:** "Cel ce grăiește cuvintele Sfintelor Scripturi și ale Sfinților Părinți, nu face "schismă" în Biserică"?

Când analizăm cărți publicate sub egida Editurii Academiei Române nu putem să raționăm la nivelul vicarului administrativ Timofte de la Iași, care, în timp ce ne scotea afară din biserica de la Orășeni, pe toți credincioșii care am făcut acea biserică, cu jandarmii și, în mod penal, cu o firmă de pază care nu avea ce căuta la executarea silită, ne întreba ce episcop avem după ce am întrerupt pomenirea.

Pentru că dacă vom cădea la acest subnivel de raționament, vom spune că avem același Episcop pe care L-au avut preoții nepomenitori ai lui Nestorie, Sfinții Teodor Studitul, Maxim Mărturisitorul, Ioan Damaschin, Grigore Palama, Paisie Aghioritul, vrednicul de pomenire mitropolit Augustin Kandiotis și alții.

Nu putem la un asemenea nivel al discuției să argumentăm că fără pomenirea episcopului nu există liturghie, pentru că atunci ar însemna să îi considerăm înșelați pe sfinții care au redactat canoanele ce permit practica nepomenirii pentru erezie.

Episcopul este garantul Ortodoxiei credinței și este în mijlocul Bisericii cât este ortodox, dar Capul Bisericii rămâne Hristos (chiar dacă pe la Cluj se spune că în BOR Capul Bisericii ar fi Preafericitul Daniel), Cel ce S-a răstignit pentru noi și pentru a noastră mântuire.

Când episcopul cade din Ortodoxie în erezie, se exclude singur din Biserică. Cei ce refuză să mai aibă comuniune cu el **rămân pe locul lor din Biserica Ortodoxă**, având-L ca Arhiereu pe Cel de la Care au arhieria cei puși episcopi peste Biserică.

Ce altceva ar putea face cei ce vor să se mântuiască? Să rămână în comuniune cu „cei ce suprimând dogmele Bisericii îi lipsesc pe creștini de mântuire”, așa cum bine spune IPS Irineu în cartea pe care o analizăm?

Se spune că nu e bine să luăm atitudine pentru „a nu sminti”. A nu sminti ce? Mentalitatea celor care se complac în ideile ecumeniste? „Normalitatea” conviețuirii ereziei cu Ortodoxia? Viziunea episcopolatră că ierarhul trebuie ascultat necondiționat, chiar dacă a greșit grav și propovăduiește erezia cu capul descoperit?

Dimpotrivă, credem că aceste lucruri trebuie „smintite”, pentru a fi dezrădăcinate din viața Bisericii noastre. Nu este de dorit, dar în astfel de situații trebuie luată atitudine, cu respect pentru episcopi și mai ales pentru scaunele episcopale pe care, în cele mai multe cazuri, au stat sfinți în trecut, dar cu fermitatea celui care dorește să se mântuiască.

Mitropolitul Olteniei își exprimă speranța, fără niciun fundament în realitate, că greșelile pe care le-a semnalat în documentele din Creta vor fi reparate de alte întruniri de genul celei din Creta, la care vor participa aceiași care au săvârșit greșelile.

Înaltpreasfinția sa se bazează în această speranță pe convingerea că “consider că nimeni dintre cei care au participat la această întrunire n-a crezut că eterodocșii nu sunt eretici și că nu sunt Biserică”[2].

Dacă nimeni nu ar fi crezut acest lucru, atunci cu siguranță acele documente ar fi ieșit ortodoxe. Din păcate, foarte mulți dintre cei ce au participat la Creta cred că ereticii sunt Biserică și că nu sunt eretici.

Este de ajuns să citim siteul *Basilica* pentru a vedea cum ei sunt numiți “Biserici și confesiuni” cu ani mulți înaintea întrunirii din Creta. Sunt ierarhi, precum IPS Nifon Târgovișteanul, care au făcut mărturisiri ecumeniste cu caracter public. Ce să mai zicem de patriarhul ecumenist Bartolomeu, de mitropolitul Zizisoulas, citat intens prin carte. De episcopul Sofronie al Oradiei, de episcopul de la Roman. De mitropolitul Teofan din Moldova, care a spus că ereticii au „un vin sfințit și o pâine sfințită” și a aprobat legăturile necanonice cu monofiziții…

> *Cârdășia ecumenistă a ierarhiei și ratarea misiunii BOR de participare la reîncreștinarea Europei neopăgâne*

Personal, apreciez curajul IPS Irineu de a contrazice poziția oficială a BOR și a recunoaște că la Creta s-a greșit și că acela nu a fost un sinod, ci o întrunire. În urmă cu trei ani, îndemnam să nu îi judecăm pe toți ierarhii la grămadă și să nu excludem posibilitatea ca vreunul dintre ei să aibă mustrări de conștiință.

Dădeam ca exemplu exact precizarea de pe semnătura mitropolitului Olteniei. La adunarea schismatică de la Roman, din ianuarie 2018, foștii noștri confrați de luptă antiecumenistă m-au acuzat că sunt „criptoecumenist" pentru că nu îi stigmatizez pe toți ca pe niște eretici. Mă bucur să văd că mitropolitul de la Craiova a arătat că nu m-am înșelat atunci.

Din păcate, această mărturisire este incompletă, deoarece nu este însoțită de un demers de lepădare totală de semnătura dată acolo și este umbrită de condamnarea preoților și credincioșilor antiecumeniști ca schismatici, **când de fapt o consecință normală a acestei veniri teologice în fire ar fi reabilitarea de urgență a părintelui Grigore Sanda și a ucenicilor persecutați în mitropolie și o militare pentru ca astfel de atitudine să se ia în toată Patriarhia, față de cei ce trebuie cinstiți ca apărători ai Bisericii, nu batjocoriți ca dușmani ai ei.**

Dacă nu va fi completată de o lepădare totală de documentele greșite din Creta și de o împăcare cu cei peste 30 de preoți caterisiți și batjocoriți în întreaga Patriarhie, cu sutele de credincioși care i-au urmat în mărturisire, analiza IPS Irineu nu este decât un autodenunț, o autoincriminare pentru greșeala gravă a semnării documentelor din Creta. Atitudinea impersonală cu care tratează ierarhul problema, de parcă nu l-ar implica direct, nu diminuează cu nimic răspunderea și responsabilitatea pe care o are în fața lui Hristos pentru ce s-a întâmplat în BOR după semnarea acelor documente.

Întreruperea pomenirii a fost și este singura atitudine teologică de efect în fața pătrunderii în profunzime a ereziei ecumeniste în structura interioară a Bisericii noastre până la cele mai adânci resorturi sufletești.

Această nepomenire s-a făcut cu jertfă din partea celor ce au inițiat-o, cu asumarea oprobriului public și cu stăruința în dreapta credință cu orice preț.

Scrierile celor ce au întrerupt pomenirea nu vor fi publicate de către Academia Română, dar gestul lor va intra în conștiința colectivă a Bisericii, atunci când actuala lucrare propagandistică își va pierde efectul, iar adevărul va triumfa, așa

cum face întotdeauna.

Întreruperea pomenirii a fost și este, în același timp, o atenționare a ierarhilor care au greșit, după cum recunoaște ierarhul Olteniei, și o invitație de a reveni la Ortodoxie, dar și o îngrădire propriu-zisă, o nepărtășie la erezia ecumenistă.

Păstrând conștiința că suntem membri ai Trupului eclesial al Bisericii Ortodoxe Române, am arătat prin nepomenire faptul că nu suntem de acord să validăm, chiar și prin simpla noastră prezență în bisericile unde "nu s-a schimbat nimic", "normalitatea" pe care au încercat să o conserve cei ce iubesc mai mult confortul și liniștea decât adevărul.

Faptul că nu ne mai rugăm alături de cei care au rămas în legătură cu ierarhii ecumeniști nu înseamnă o separare a noastră de Biserica Ortodoxă, ci o separare a noastră de erezia ecumenistă față de care nu s-a luat nicio atitudine în acele comunități.

Nu îi condamnăm în vreun fel pe frații noștri, preoți sau credincioși, care încă nu au luat atitudine contra ereziei în Biserică, nu punem în discuție lucrarea harică în comunitățile lor, dar suntem conștienți că o deosebire există între noi: noi nu acceptăm sub nicio formă ecumenismul și nici discursurile menite a ne convinge că lucrurile nu sunt grave, că "nu s-a ajuns la potir". Frățiile lor nu au încă o opinie pe această temă și îi așteptăm să observe pericolul față de mântuire și să reacționeze cum se cuvine.

Nu trebuie uitat și că, la începutul luptei noastre, am fost izgoniți din comuniunea cu frații noștri ortodocși de o atitudine brutală a funcționarilor bisericești care nu au acceptat nicio critică la adresa ierarhilor greșiți la Creta, reducând consultarea populară pe această temă la acuzația că am ieșit din Biserică, că nu e treaba noastră ce fac ierarhii, că nu s-a schimbat nimic etc.

Urmând exemplele date de către mitropolitul Irineu din gândirea Sfântului Maxim, cum am putea fi schismatici noi, cei care ținem cu tot dinadinsul ca învățătura Sfintei Biserici să nu fie alterată în vreun fel?

Nu poate fi contestat faptul că dintre cei ce au întrerupt pomenirea sunt unii care au ales o cale a extremismului, făcând afirmații teologice care îi plasează în afara Bisericii, după cum sunt unii care practică un laxism teologic care minimalizează gestul întreruperii pomenirii.

Între aceste două extreme, care par două brațe ale Patriarhiei prin care se încearcă dispersarea oricărei rezistențe față de deciziile din Creta și de linia ecumenistă pe care merge BOR, există și credincioși și preoți care țin calea corectă a nepomenirii, nefăcând mai mult decât cer sfintele canoane de la ei.

Așa cum am refuzat propunerea de a-i trata ca eretici pe toți cei care nu au luat atitudine față de erezia ecumenistă din alte motive decât convingerea că ecumenismul este bun, tot așa refuzăm să considerăm că întreruperea pomenirii și neîntreruperea ei sunt același lucru, mai ales când vine din partea unora care, la rândul lor, au întrerupt pomenirea.

Așteptăm ca această fisură în unitatea de monolit de până acum a ierarhilor cu privire la Creta să fie urmată și de alte luări de poziție la fel de tranșante pe tema ereziei ecumeniste adoptate la Creta, dar mai profund studiate cu privire la reacția noastră față de această cădere în erezie.

Note:

[1] Dr. Irineu Popa, Mitropolitul Olteniei, *Biserica în actualitate sau actualitatea Bisericii*, Editura Academiei Române, București, p. 502.

[2] Op. cit., p. 503.